

PORSANGER KOMMUNE
Postboks 400
9712 LAKSELV

Vår dato: 26.02.2025

Vår ref.: 202413469-18 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVEs vurdering av sikringstiltak langs Brennelva ved Venetniemi - Porsanger kommune i Finnmark

Vi viser til henvendelse av 19.2.2025 der NVE, ved skred- og vassdragsavdelingen, region nord (RN), ber NVE, ved energi- og konsesjonsavdelingen, om å vurdere konsesjonsplikt for et planlagt sikringstiltak langs Brennelva ved Venetniemi. Porsanger kommune er tiltakshaver.

NVEs behandling

NVE har gjort en konsesjonspliktavurdering av tiltaket. Tiltaket vil utføres av NVE med Porsanger kommune som tiltakshaver. Vedtaket retter seg derfor mot Porsanger kommune, selv om det er NVE som har bedt om vurdering av konsesjonsplikten.

Først i brevet finner du vårt vedtak og informasjon om hva du må gjøre videre. Deretter kan du lese om tiltaket og vår vurdering av dette.

NVEs vedtak

NVE vedtar at sikringstiltak langs Brennelva ved Venetniemi ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8. Vedtaket har hjemmel i vannressursloven § 18.

Dette vedtaket er gyldig i tre år.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Forutsetninger for vedtaket

- Tiltaket skal gjennomføres i samsvar med framlagte planer.
- Selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig, må dere planlegge og utføre tiltaket slik at det er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser i vassdraget.

Hva må du gjøre videre?

- Dette vedtaket er ikke en tillatelse til bygging. Dere må ta kontakt med andre myndigheter for å få de **nødvendige tillatelser**. Aktuelle myndigheter kan være:
 - **Kommunen** for avklaring etter plan og bygningsloven
 - **Statsforvalteren** for avklaring etter lakse- og innlandsfiskloven (anadrom strekning og vassdrag med kreps) og eventuell søknad om dispensasjon fra kravet om kantvegetasjon i vannressursloven § 11.
 - **Fylkeskommunen** for avklaring etter lakse- og innlandsfiskloven (ikke anadrom strekning) og kulturminneloven.

Lista er ikke uttømmende.

- Avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.
- Dersom dere endrer planene for tiltaket, bør de sendes til NVE for ny vurdering.

Bakgrunn og beskrivelse av tiltaket

Bakgrunn

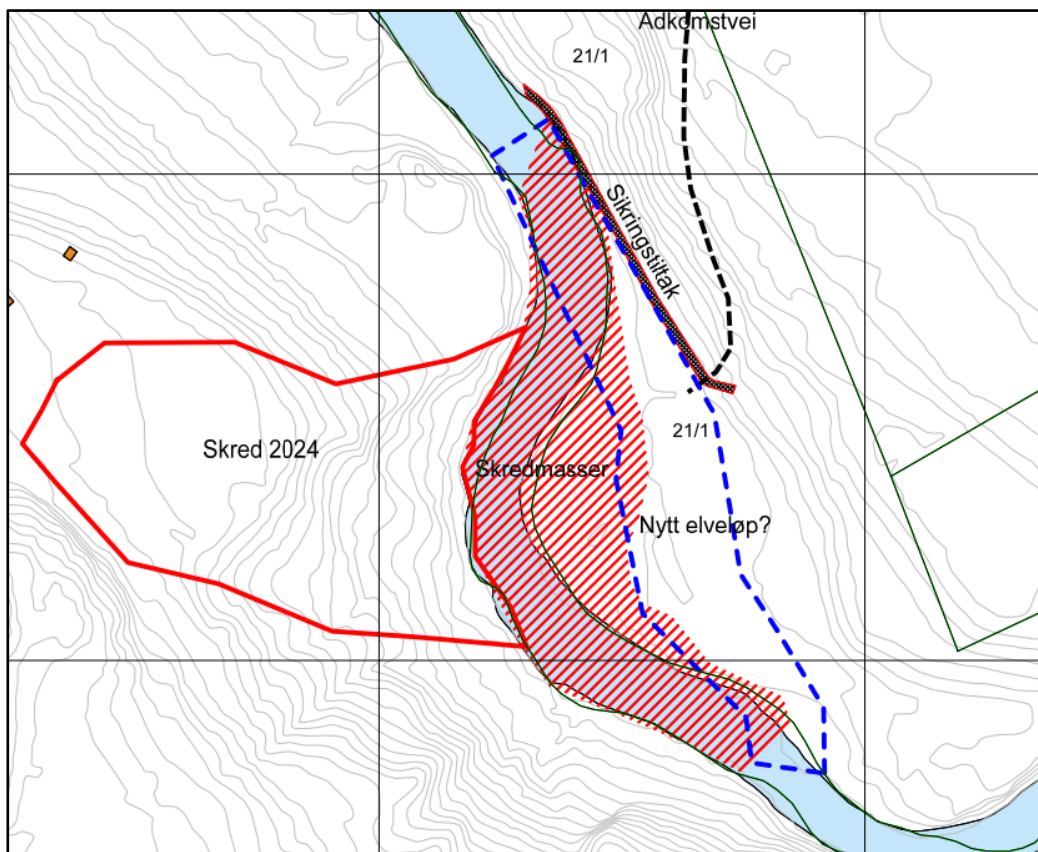
30.7.2024 gikk det et kvikkleireskred ved Venetniemi, som har demmet opp Brennelva. Elveløpet er blokkert, og elva er fortsatt oppstuvet. Det har ennå ikke vært stor vannføring i elva etter leirskredet. Vannet har tatt seg vei gjennom flommarkskogen nord for skredmassene.

Høsten 2024 ble det gjennomført grunnundersøkelser langs Brennelva for å undersøke om det var utsatt bebyggelse eller infrastruktur som kunne bli påvirket når vårfloppen etter hvert graver ut skredmassene eller fører til at elva tar seg nytt elveløp ved siden av skredmassene. Resultater fra grunnboringer viser forekomster av kvikkleire ved bebyggelse like nedstrøms skredmassene, på nordsiden av elva.

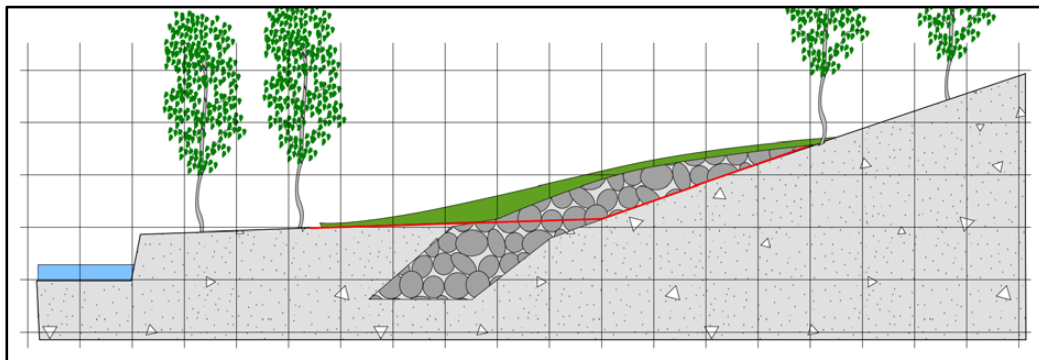
Under vårfloppen kan det bli erosjon i sideterrenget, og det kan da oppstå et nytt leirskred med betydelig skadepotensiale. Det ligger en enebolig og en fritidsbolig i området som kan bli tatt av skredet, og nedstrøms ligger flere boliger og fylkesvei. Politiet har opprettet ferdselsforbud i området, fiskeoppgangen er hindret og Statsforvalteren har stengt vassdraget for fiske i 2025.

Planlagt tiltak

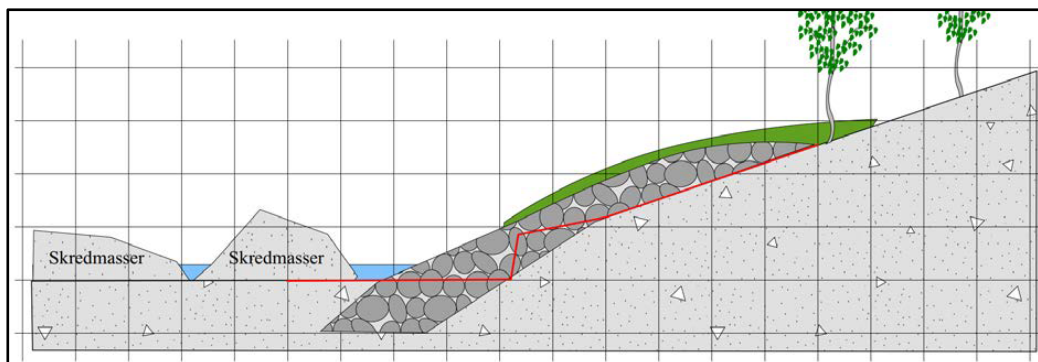
For å unngå erosjon i forekomster av kvikkleire planlegges det å bygge et sikringstiltak som vist i figur 1, 2 og 3. Sikringstiltaket bygges som en ordna steinfylling, delvis i steingrøft og delvis langs dagens elvebredd.

Figur 1: Oversiktskart over det planlagte tiltakets beliggenhet (svart og rød linje), adkomstvei (svart stiplet linje), skredområdet (innenfor rød heltrukket linje), skredmassene fra 2024 (skravert rødt område), og antatt nytt elveløp (innenfor blå stiplet linje). Nord er opp i figuren, og vannet renner nordover. Figur fra NVEs tiltaksplan datert 17.2.2025.

Figur 2: Prinsippskisse for utføring av sikring på land.

Figur 3: Prinsippskisse for utføring av sikring mot elv.

Plan for gjennomføring

- Trase for sikringsanlegget ryddes.
- Toppdekket tas vare på i ranke langs traseen. På land graves det øverste laget av jord- og torvmasser bort og legges i ranke mot elva. Mot elva arronderes terrenget med gravemaskin og erosjonskanten tas ned slik at det er en jevn skråning.
- Fotgrøft graves til dyp 1 meter under dagens elvebunn, maksimum 5 meter om gangen. Massene legges til side for bruk i etterkant.
- Steinmasser $d/D = 0/700$ mm legges i grøfta fortløpende som ordna steinlag slik det er beskrevet i NVEs sikringshåndbok, med de største steinene nederst og ytterst.
- Det bygges midlertidig adkomstvei oppå fotgrøfta.
- Når alle steinmassene er kjørt ut, formes sikringsanlegget til rett geometri og jord- og torvmasser legges oppå steinfyllingen for rask etablering av vegetasjon. Stedlig vegetasjon trekkes inn i traseen.
- Helning på sikringsanlegget skal ikke være brattere en 1:2.

Hva har høringspartene uttalt?

På grunn av at tiltaket er begrenset i omfang og anleggsarbeidet begrenset i tid, og at det må gjennomføres raskt for å sikre miljø og eiendom, har NVE ikke sendt saken på høring. NVE mener at tiltaket er tilstrekkelig belyst ved informasjonen i NVEs tiltaksplan og egne erfaringer.

Dette er NVEs vurdering av tiltaket

En konsesjonspliktavurdering er en enkel forhåndsvurdering av om tiltaket kan være til ulempe for noen allmenne interesser knyttet til vassdraget. Fordeler med tiltaket er ikke en del av vurderingen.

Verna vassdrag

Brennelva (Låvtteljohka) ble i 1980 verna mot kraftutbygging gjennom Verneplan II for vassdrag. Vernet gjelder i hovedsak mot kraftutbygging, men også andre tiltak skal vurderes opp mot verdier lagt til grunn for vernet. Verneverdiene i vassdraget er å regne som en allmenn interesse når NVE vurderer om tiltaket er konsesjonspliktig. Etablering av sikringstiltak kan påvirke verneverdier og naturlige prosesser i vassdraget, og kan derfor være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser.

Vassdraget har sitt utspring i området rundt Stuora Gagga og Gaskavarre og renner nordover med utløp i Brennelvfjorden i Porsanger. Vernegrunnlaget er knyttet til vassdragets mange elver, vann og myrer som viktige naturtyper i attraktivt landskap nær Lakselv. Elveløpsformer, botanikk, vannfauna, fugleliv og friluftsliv er en viktig del av naturmangfoldet. Brennelva er viktig for anadrom fisk, friluftsliv, jakt og fiske.

En elv legger fra seg masser noen steder og eroderer andre steder. Dette er prosesser som i størst mulig grad bør få skje naturlig i et verna vassdrag. Kvikkleireskredet som har gått i

Brennelva er en del av de aktive prosessene i tilknytning til vassdrag i leirterreng under marin grense. Elveløpsformer er en del av vernegrunnlaget i Brennelva.

NVE vurderer at sikringstiltaket som er planlagt i Brennelva vil gi elva plass slik at de naturlige prosessene ikke vil bli påvirket i stor grad. Vi vurderer også at tiltaket ikke vil påvirke verdien av anadrom fisk, friluftsliv eller plante- og dyreliv. Vi mener derfor at det kan etableres sikringstiltak ved Venetniemi uten at dette vil gå ut over verneverdiene i vassdraget.

Hydrologi, erosjon og stabilitet

Brennelva har et nedbørfelt på 179 km². Venetniemi ligger langt ned i elva, og den er her påvirket av tidevann. Normalt kommer det en snøsmelteflom i vassdraget i månedsskiftet mai/juni. Etter kvikkleireskredet sommeren 2024 har det ikke vært større flommer i elva, og skredmassene stuver opp vannet oppstrøms, se figur 4. Historiske flybilder viser spor etter eldre utglidninger i området.

Figur 4: Ortofoto av Brennelva og skredmassene fra 8.8.2024. Figur fra NVEs tiltaksplan.

Vannet finner i dag vei gjennom leirmassene på østsiden. Det forventes at vårflommen vil grave seg gjennom leirmassene og danne et nytt elveløp. Vannet vil antagelig finne sin vei i området lengst øst i skredmassene og danne et nytt elveløp her. Det kan føre til økt erosjon i skråningen, der det er påvist kvikkleire.

Etter NVEs vurdering vil sikringstiltaket på sikt gi økt stabilitet for området med påvist kvikkleire. I anleggsfasen må det tas særlige hensyn for å ivareta sikkerhet for området og

personell, slik det er lagt opp til i planen. Tiltaket er planlagt slik at det vil fange opp det nye elveløpet og hindre erosjon i skråningsfoten til området med påvist kvikkleire. NVE kan ikke se at tiltaket medfører noen ulemper for allmenne interesser knyttet til vannføring, erosjon eller stabilitet.

Naturmangfold

Naturmangfoldloven legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer tiltaket. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5 er vi avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8. Hvis kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, skal vi bruke føre-var-prinsippet jf. naturmangfoldloven § 9.

Det er ikke utarbeidet rapport om biologisk mangfold i forbindelse med sikringstiltaket. Søk i Artskart og Naturbase den 20.2.2025 viser ingen rødlistede arter eller viktige naturtyper i tiltaksområdet. Brennelva har anadrom strekning opp til Stuurra Juovssajávri på kote 83,5 med *god/svært god* bestand av laks (NT) og *god* bestand av sjørret. Skredmassene i elveløpet stenger i dag mulighet for fiskevandring forbi skredområdet, og det er knyttet usikkerhet til om smolt som skal ut i sjøen kommer seg forbi skredmassene.

Deler av det planlagte sikringstiltaket ligger på land med tanke på at elva skal få erodere og eventuelt danne et nytt elveløp inn mot sikringen. Det er derfor vanskelig å si om det fysiske inngrepet i form av sikringstiltak vil kunne påvirke anadrom fisk. Hvis skredmassene ikke løser seg opp innen rimelig tid, eller hvis elva danner et nytt løp, vil det kunne få store konsekvenser for flere årganger av anadrom fisk. Skredmassene ligger innenfor tidevannspåvirket sone og elva er blakket med finstoff fra skredet og helt til sjøen. Det er derfor knyttet usikkerhet til om anadrom fisk i det hele tatt vil prøve å gå opp i elva slik forholdene er nå. Anleggsarbeidet er planlagt på en tid av året med lav vannføring, hvor oppgang av anadrom fisk ikke er begynt. NVE mener tiltaket ikke vil påvirke anadrom fisk i anleggsfasen. NVE vurderer at det bør gjøres undersøkelser etter vårflommen for å kunne vurdere om tiltaket vil fungere etter hensikten. Hvis skredmassene fortsetter å sperre for fiskevandring bør det vurderes tiltak for å bedre fiskevandring og stabilisering av elvebunn for å bedre forholdene for anadrom fisk forbi skredområdet. NVE anbefaler at dette gjøres i samarbeid med Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Med bakgrunn i informasjon fra tiltakshaver, søk i databaser og egne erfaringer vurderer NVE at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å vurdere konsesjonsplikt, jf. at kunnskapsgrunnlaget skal stå i forhold til saken sin karakter og sjanse for skade på naturmangfoldet. Ut ifra eksisterende kunnskap og egne erfaringer kan vi ikke se at det planlagte tiltaket vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser knyttet til naturmangfold. Tiltaket vil etter NVE sitt syn ikke komme i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5.

Kulturminner

Databasen Kulturminnesøk viser ingen kjente kulturminner i tiltaksområdet. Stedsnavnet Venetniemi er kvensk og kan oversettes til «båtneset». Dette, sammen med det faktum at tidevannet når opp til området tilsier at området historisk er brukt til båter.

Dette elveneset er nå delvis dekket av skredmasser, og det er sannsynlig at elveløpet vil finne seg ny vei over det. Sikringstiltaket vil ikke påvirke elveneset eller andre kjente kulturminner.

Oppsummering og konklusjon

Etter NVEs vurdering vil sikringstiltaket som er planlagt ved Brennelva gi økt stabilitet. Tiltaket er planlagt slik at det vil fange opp det nye elveløpet og hindre erosjon i skråningsfoten til området med påvist kvikkleire. Sikringstiltaket vil gi elva plass slik at de naturlige prosessene i liten grad vil bli påvirket. Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke verdien av elva for anadrom fisk, friluftsliv eller plante- og dyreliv. Vi mener derfor at det kan etableres sikringstiltak ved Venetniemi uten at dette vil gå ut over verneverdiene i vassdraget. NVE kan heller ikke se at tiltaket medfører noen ulemper for allmenne interesser knyttet til vannføring, erosjon eller stabilitet. Ut ifra eksisterende kunnskap og egne erfaringer kan vi ikke se at det planlagte tiltaket vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser knyttet til naturmangfold. NVE mener derfor at sikringstiltaket i Brennelva ved Venetniemi ikke fører til slike ulemper for allmenne interesser at det trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Med hilsen

Carsten S. Jensen
konsesjonsansvarlig

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

PORSANGER KOMMUNE

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
FINNMARK FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.